

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN CHÍ THÀNH

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM CỦA GÀ NUÔI
TRONG VÙNG ĐỒNG BÀO MÔNG BẮC KẠN**

**Chuyên ngành: Chăn nuôi động vật
Mã số: 62 62 01 05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. PGS TS. Hoàng Toàn Thắng**
- 2. TS. Trần Trang Nhung**

THÁI NGUYÊN, NĂM 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan số liệu và kết quả được trình bày trong Luận văn hoàn toàn trung thực, chưa từng sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành Luận văn đã được cảm ơn. Các nguồn thông tin tài liệu trích dẫn trong luận văn được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 9 năm 2012

Tác giả

Nguyễn Chí Thành

LỜI CẢM ƠN

Hai năm học tập và thực hiện Đề tài khoa học tôi đã hoàn thành Luận văn tốt nghiệp. Nhân dịp này tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu, Phòng QLĐT Sau đại học, khoa Chăn nuôi Thú y, viện Khoa học sự sống Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, trung tâm Học liệu Thái Nguyên cùng toàn thể các thầy giáo cô giáo tận tình giảng dạy tạo điều kiện cho tôi nghiên cứu, học tập để hoàn thành khóa học.

Trân thành cảm ơn thầy giáo PGS.TS. Hoàng Toàn Thắng, cô giáo TS. Trần Trang Nhung đã dành thời gian, tận tình hướng dẫn hoàn chỉnh nội dung luận văn.

Trân thành cảm ơn các cơ quan đơn vị, nhân dân các xã thuộc các huyện Ba Bể, Ngân Sơn và Pác Nặm tỉnh Bắc Kạn đã tạo điều kiện cho tôi nghiên cứu thực hiện đề tài khoa học.

Trân thành cảm ơn Ban giám đốc Sở Nông nghiệp&PTNT, Chi cục Thú y tỉnh Tuyên Quang, UBND, Phòng Nông nghiệp&PTNT, Trạm Thú y huyện Sơn Dương đã tạo điều kiện cho tôi vật chất, tinh thần và thời gian để tham gia khóa học.

Trân thành cảm ơn gia đình, người thân luôn là nguồn động viên tinh thần, tạo điều kiện vật chất cho tôi trong quá trình học tập. Một lần nữa tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc, trân trọng cảm ơn !

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 9 năm 2012

Tác giả

Nguyễn Chí Thành

MỤC LỤC

Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng	vii
Danh mục các hình.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài nghiên cứu	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tỉnh Bắc Kạn	4
1.1.1. Vị trí địa lý	4
1.1.2. Địa hình thổ nhưỡng	4
1.1.3. Thời tiết khí hậu	4
1.1.4. Đời sống văn hoá xã hội.....	4
1.1.5. Tình hình chăn nuôi	5
1.2. Cơ sở khoa học của vấn đề nghiên cứu.....	7
1.2.1. Nguồn gốc, vị trí phân loại của gà nhà	7
1.2.2. Cơ sở di truyền các tính trạng ở gia cầm	8
1.2.3. Cơ sở khoa học về sinh trưởng	12
1.2.4. Khả năng cho thịt và chất lượng thịt gà	19
1.2.5. Cơ sở khoa học về sinh sản gia cầm	21
1.3. Tình hình nghiên cứu trong nước và trên thế giới	26

1.3.1. Tình hình chăn nuôi gà trên thế giới	26
1.3.2. Tình hình chăn nuôi gà ở Châu Á	29
1.3.3. Tình hình chăn nuôi và một số nghiên cứu về gà ở Việt Nam	29
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Đối tượng, địa điểm và thời gian nghiên cứu	36
2.1.1. Đối tượng	36
2.1.2. Địa điểm	36
2.1.3. Thời gian nghiên cứu	36
2.2. Nội dung nghiên cứu	36
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	36
2.3.1. Phương pháp điều tra	36
2.3.2. Phương pháp thí nghiệm chuồng trại	37
2.3.3. Phương pháp phòng thí nghiệm	40
2.4. Các chỉ tiêu và phương pháp xác định các chỉ tiêu nghiên cứu.....	41
2.4.1. Các chỉ tiêu điều tra.....	41
2.4.2. Các chỉ tiêu khảo sát	41
2.4.3. Các chỉ tiêu sinh sản.....	44
2.4.4. Các chỉ tiêu khảo sát thí nghiệm so sánh phương thức nuôi.....	47
2.5. Phương pháp xử lý số liệu.....	48
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	49
3.1. Số lượng và cơ cấu đàn gà trên địa bàn điều tra	49
3.2. Một số đặc điểm sinh học giống gà Mông.....	50
3.2.1. Các chỉ tiêu khảo sát ngoại hình gà Mông	50
3.2.2. Kích thước và khối lượng gà trưởng thành	52

3.3. Kết quả khảo sát đặc điểm sinh trưởng của gà Mông.....	53
3.3.1. Sinh trưởng tích lũy.....	53
3.3.2. Sinh trưởng tuyệt đối	56
3.3.3. Sinh trưởng tương đối	58
3.4. Kết quả các đặc điểm sinh học về sinh sản gà Mông	60
3.4.1. Đặc điểm sinh sản của gà Mông	60
3.4.2. Khả năng đẻ trứng.....	61
3.4.3. Khảo sát các chỉ tiêu sinh học trứng gà Mông.....	65
3.4.4. Khảo sát các chỉ tiêu ấp nở trứng gà Mông	66
3.5. Kết quả khảo sát năng suất và chất lượng thịt gà Mông	68
3.5.1. Kết quả khảo sát năng suất thịt gà Mông	68
3.5.2. Kết quả khảo sát chất lượng thịt gà Mông	69
3.5.3. Hàm lượng và thành phần acid amin trong thịt gà Mông	71
3.6. Kết quả thí nghiệm xác định ảnh hưởng của phương thức nuôi và chế độ dinh dưỡng tới sinh trưởng của gà Mông Bắc Kạn.....	72
3.6.1. Kết quả tỷ lệ nuôi sống	73
3.6.2. Về kết quả sinh trưởng của gà Mông thí nghiệm.....	74
3.7. Tiêu tốn thức ăn của gà thí nghiệm.....	77
Chương 4: KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	79
4.1. Kết luận	79
4.1.1. Về kết quả điều tra	79
4.1.2. Năng suất, chất lượng thịt gà Mông.....	79
4.1.3. Về kết quả thử nghiệm	80
4.2. Tồn tại và đề nghị.....	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	82

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Cv%:	Hệ số biến dị
Đvt:	Đơn vị tính
Fe:	Sắt
g:	Gam
GDP:	Gross domestic Product (Tổng sản phẩm Quốc nội).
HQSDTA:	Hiệu quả sử dụng thức ăn
Kg:	Kilogam
mg:	Miligam
mm:	Milimet
$m_{\bar{x}}$:	Số trung bình cộng
n:	Dung lượng mẫu
NN&PTNT:	Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
STT:	Số thứ tự
SS:	Sơ sinh
TA:	Thức ăn
TT:	Tuần tuổi
TABS:	Thức ăn bổ sung
TAHHĐĐ:	Thức ăn hỗn hợp đậm đặc
TCVN:	Tiêu chuẩn Việt Nam
TTTA:	Tiêu tổn thức ăn
VCK:	Vật chất khô
$\bar{x}$:	Sai số của số trung bình
FAO:	Food and Agriculture Organization (Tổ chức Nông lương thực)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Sơ đồ khảo sát gà Mông tại 3 huyện.....	37
Bảng 2.2. Chế độ dinh dưỡng cho gà Mông nuôi khảo sát.....	38
Bảng 2.3. Sơ đồ thí nghiệm.....	39
Bảng 2.4. Giá trị dinh dưỡng của thức ăn gà thí nghiệm	40
Bảng 3.1. Số lượng, cơ cấu giống gà nuôi ở địa bàn điều tra	49
Bảng 3.2. Một số chỉ tiêu sinh học về ngoại hình giống gà Mông	50
Bảng 3.3. Kích thước các chiều đo chính và khối lượng cơ thể gà Mông	52
Bảng 3.4. Tỷ lệ nuôi sống (%) và khối lượng cơ thể gà Mông qua các tuần tuổi ...	54
Bảng 3.5. Sinh trưởng tuyệt đối của gà Mông	57
Bảng 3.6. Sinh trưởng tương đối của gà Mông SS - 20TT	58
Bảng 3.7. Kết quả theo dõi các chỉ tiêu thức ăn của gà Mông SS - 20TT	59
Bảng 3.8. Một số chỉ tiêu thành thực sinh sản của gà Mông	61
Bảng 3.9. Khả năng đẻ trứng của gà Mông Bắc Kạn.....	62
Bảng 3.10. Kết quả khảo sát các chỉ tiêu sinh học trứng gà Mông.....	66
Bảng 3.11. Tổng hợp các chỉ tiêu ấp nở trứng gà Mông.....	67
Bảng 3.12. Kết quả khảo sát thân thịt gà Mông 12TT	69
Bảng 3.13. Kết quả phân tích thành phần hóa học thịt gà Mông	70
Bảng 3.14. Thành phần acid amin trong thịt gà Mông	71
Bảng 3.15. Kết quả tỷ lệ nuôi sống gà thí nghiệm	73
Bảng 3.16. Kết quả sinh trưởng tích lũy gà thí nghiệm	75
Bảng 3.17. Tiêu thụ và TTTA/kg tăng khối lượng gà thí nghiệm	77

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Biểu đồ số lượng gà trên địa bàn các huyện, thị xã	5
Hình 3.1. Biểu đồ sinh trưởng tích lũy của gà Mông SS - 20TT	56
Hình 3.2. Biểu đồ sinh trưởng tuyệt đối gà Mông SS - 20TT.....	57
Hình 3.3. Biểu đồ sinh trưởng tương đối của gà Mông SS - 20TT.....	58
Hình 3.4. Đồ thị biểu diễn tỷ lệ đẻ của gà Mông ở 3 huyện	64
Hình 3.5. Biểu đồ sinh trưởng tích lũy gà thí nghiệm (g/con)	75

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Việt Nam là một nước có tỷ trọng kinh tế nông nghiệp chiếm 16,43% tổng sản phẩm quốc nội GDP theo Niên giám Thống kê Việt Nam (2011) [34] trong đó nghề chăn nuôi gà là một trong những nghề truyền thống của nước ta cũng như nhiều quốc gia trên thế giới. Vì vậy, phát triển chăn nuôi gà là một nhiệm vụ hết sức quan trọng để giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho người dân ở nông thôn, miền núi, vùng sâu vùng xa, chăn nuôi gà cung cấp thực phẩm hợp thị hiếu có giá trị dinh dưỡng cao cho nhu cầu xã hội.

Trong những năm gần đây, chăn nuôi gà có những bước phát triển nhanh về số lượng, chất lượng. Trên thế giới và trong nước, nhiều công trình nghiên cứu khoa học đã thành công trong việc chọn lọc, nhân giống gà có năng suất cao, chất lượng tốt được người tiêu dùng ưa chuộng. Nước ta trong những năm qua cũng đã nhập nuôi thích nghi được nhiều bộ giống gà tốt của thế giới, góp phần làm cho tốc độ tăng trưởng của nghề chăn nuôi gà đạt bình quân trên 10%/năm giai đoạn 1990 - 2004, từ đó đến nay mặc dù tình hình dịch bệnh trên đàn gà có nhiều diễn biến phức tạp nhưng nghề chăn nuôi gà vẫn tăng trưởng với tốc độ 1,1%/năm của giai đoạn 2005 - 2011 theo Niên giám Thống kê Việt Nam (2011) [34]. Sản lượng thịt gà trong cơ cấu thực phẩm ngày càng cao, thỏa mãn nhu cầu của thị trường.

Việt Nam có bộ giống gà rất phong phú, tuy nhiên có nhiều giống đặc sản mang tính địa phương chưa được nghiên cứu đầy đủ. Gà địa phương có ưu điểm là tính thích nghi cao, chịu đựng kham khổ và kháng bệnh tốt, phù hợp với điều kiện chăn nuôi, chất lượng thịt thơm ngon. Ở các tỉnh miền núi,